

1
CZ.

NOWY SPOSÓB NAUKI

SETKI ZDAŃ

PRZYSTĘPNE OBJAŚNIENIA

PORTUGALSKI

W TŁUMACZENIACH

Praktyczny kurs językowy

Ty tłumaczysz,
my tłumaczymy Tobie!

PRZEMYSŁAW
DĘBOWIAK

+ KURS MP3
DO POBRANIA

GRAMATYKA

POZIOM PODSTAWOWY (A1-A2)

Preston Publishing

Korekta i konsultacje: Ana Wąs-Martins (Uniwersytet Jagielloński)
Carlos Mascarenhas Romualdo (Uniwersytet Warszawski)

Korekta polonistyczna: Marcin Łągiewka

Redakcja: Zuzanna Wierus

Lektorzy: Maria Loreto
Patryk Bartoszewski

Opracowanie graficzne: EFRA

Ilustracja na okładce: Jolanta Kozłowska

Realizacja nagrań: Folia Soundstudio
SoundProve Studio

Preston Publishing

www.prestonpublishing.pl

Wydanie II, Warszawa 2019 (+ kurs audio do pobrania)

Wydawca: Preston School & Publishing
ul. Kolejowa 15/17, 01-217 Warszawa
e-mail: biuro@prestonpublishing.pl
www.prestonpublishing.pl

Autor oraz wydawnictwo Preston Publishing dołożyli wszelkich starań, by informacje zawarte w tej publikacji były przedstawione starannie i rzetelnie. Jeśli zauważysz miejsce wymagające erraty lub zechcesz przekazać nam swoje sugestie dotyczące publikacji, napisz do nas na biuro@prestonpublishing.pl.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie i kopiowanie całości lub części niniejszej publikacji jest zabronione bez pisemnej zgody autora i wydawcy. Zabrania się publicznego udostępniania publikacji w internecie oraz odsprzedaży.

Design, Concept & Layout Copyright © 2013-2019 Preston School & Publishing
Copyright © 2019 Preston School & Publishing

ÍNDICE

	Od autora.....	5
	Wymowa.....	7
Unidade 1	Frases úteis	
	Przydatne wyrażenia	10
Unidade 2	Verbo <i>ser</i>	
	Czasownik <i>być</i>	14
Unidade 3	O género dos substantivos e adjetivos. Artigos definidos	
	Rodzaj rzeczowników i przymiotników. Rodzajniki określone	18
Unidade 4	Verbos terminados em <i>-ar</i>	
	Czasowniki zakończone na <i>-ar</i>	22
Unidade 5	Verbos terminados em <i>-er</i>. Artigos indefinidos	
	Czasowniki zakończone na <i>-er</i> . Rodzajniki nieokreślone	26
Unidade 6	Demonstrativos	
	Zaimki wskazujące.....	30
Unidade 7	Verbos <i>ter, vir, pôr</i>	
	Czasowniki <i>mieć, przyjeżdżać, kłaść</i>	34
Unidade 8	Verbos <i>fazer, dizer, trazer, ver, ler</i>	
	Czasowniki <i>robić, powiedzieć, nosić, widzieć, czytać</i>	38
Unidade 9	Interrogativos	
	Zaimki pytajne	42
Unidade 10	Possessivos	
	Zaimki dzierżawcze	46
Unidade 11	Verbos <i>estar, dar, ir</i>	
	Czasowniki <i>być, dać, iść/jechać</i>	50
Unidade 12	Verbos <i>saber, poder, perder, querer</i>	
	Czasowniki <i>wiedzieć, móc, gubić, chcieć</i>	54
Unidade 13	Verbos terminados em <i>-ir</i> (1)	
	Czasowniki zakończone na <i>-ir</i> (1).....	58
Unidade 14	Verbos terminados em <i>-ir</i> (2). Verbos <i>pedir, ir, ouvir</i>	
	Czasowniki zakończone na <i>-ir</i> (2). Czasowniki <i>prosić, śmiać się, słuchać</i>	62
Unidade 15	Formação do plural. Numerais (1)	
	Tworzenie liczby mnogiej. Liczebniki (1)	66
Unidade 16	Verbo <i>haver</i> (<i>há</i>). Numerais (2)	
	Czasownik <i>haver</i> (<i>há</i>). Liczebniki (2).....	70
Unidade 17	Verbos modais	
	Czasowniki modalne.....	74

Unidade 18	Verbos reflexivos	
	Czasowniki zwrotne	78
Unidade 19	<i>Ser vs. estar; faço vs. estou a fazer</i>	
	<i>Ser vs. estar; faço vs. estou a fazer</i>	82
Unidade 20	Expressão do futuro: <i>vou fazer / hei de fazer</i>	
	Wyrażanie przyszłości: <i>vou fazer / hei de fazer</i>	86
Unidade 21	<i>Tão e tanto</i>	
	<i>Tak (bardzo, dużo) / taki i tyle</i>	90
Unidade 22	Os graus dos adjetivos e advérbios	
	Stopniowanie przymiotników i przysłówków	94
Unidade 23	Pronomes do complemento direto	
	Zaimki dopełnienia bliższego	98
Unidade 24	Pronomes do complemento indireto	
	Zaimki dopełnienia dalszego	102
Unidade 25	Pronomes pessoais com preposição	
	Formy zaimków osobowych z przyimkami	106
Unidade 26	Imperativo (1)	
	Tryb rozkazujący (1)	110
Unidade 27	Imperativo (2)	
	Tryb rozkazujący (2)	114
Unidade 28	Preposições de tempo	
	Przyimki wskazujące czas	118
Unidade 29	Preposições de movimento	
	Przyimki wskazujące ruch	122
Unidade 30	Preposições e locuções prepositivas de lugar	
	Przyimki i wyrażenia przyimkowe wskazujące miejsce	126
Unidade 31	Conjunções e conetores (1)	
	Spójniki (1)	130
Unidade 32	Conjunções e conetores (2)	
	Spójniki (2)	134
Unidade 33	Os indefinidos invariáveis	
	Zaimki nieokreślone nieodmienne	138
Unidade 34	Os indefinidos variáveis	
	Zaimki nieokreślone odmienne	142
Unidade 35	Expressões	
	Wyrażenia	146
Unidade 36	Revisão	
	Powtórka	150

Od autora

Drogi Czytelniku,

książka, którą masz przed sobą, to pierwsza część serii *Portugalski w tłumaczeniach. Gramatyka*, czyli cyklu podręczników do nauki języka portugalskiego w wersji europejskiej. Jest to odmiana portugalszczyzny używana głównie w Portugalii, ale także jako język urzędowy w kilku innych krajach – byłych portugalskich koloniach, m.in. Republice Zielonego Przylądka, Angoli, Mozambiku, Wyspach Świętego Tomasza i Książęcej czy Timorze Wschodnim. W Brazylii używa się brazylijskiej odmiany języka portugalskiego, która zasługuje na odrębne opracowanie; nie znaczy to jednak, że nie będziesz w stanie jej zrozumieć po ukończeniu niniejszego kursu.

Nasz podręcznik to doskonałe narzędzie, które pozwoli Ci opanować podstawy gramatyki języka portugalskiego – a zrozumienie gramatyki jest kluczem do poprawnego posługiwania się jakimkolwiek językiem obcym. Książka obejmuje zagadnienia związane z różnymi częściami mowy: rzeczownikami (tworzenie rodzaju żeńskiego i liczby mnogiej), czasownikami (odmiana w czasie teraźniejszym, tryb rozkazujący), przymiotnikami (stopniowanie), przysłówkami, zaimkami (osobowymi, wskazującymi, dzierżawczymi, nieokreślonymi...), przymkami oraz spójnikami. Pomimo nacisku położonego na zagadnienia gramatyczne, zrealizowanie niniejszego kursu – uzupełnione o pracę własną ukierunkowaną na poszerzanie słownictwa – umożliwi Ci nauczanie się języka portugalskiego na poziomie A1/A2, czyli w stopniu wystarczającym, by z powodzeniem posługiwać się nim w sytuacjach codziennej komunikacji.

Dla kogo jest ta książka?

Pierwsza część serii *Portugalski w tłumaczeniach. Gramatyka* to doskonały samouczek dla osób samodzielnie podejmujących naukę języka portugalskiego na poziomie podstawowym. Może być ona też uzupełnieniem tradycyjnych kursów językowych, nauki w szkole czy na uczelni wyższej – zarówno dla słuchaczy (którzy chcą sprawdzić lub utrwalić swoje umiejętności, wykonując dodatkowe ćwiczenia), jak i dla lektorów, nauczycieli i wykładowców (jako urozmaicenie przewidzianych w programie nauczania materiałów dydaktycznych). Ponadto nasz podręcznik będzie dobrą pomocą dla tych, którzy w przeszłości uczyli się języka portugalskiego i chcieliby sobie przypomnieć jego podstawy.

Struktura podręcznika i metoda nauki

Książka składa się z 36 rozdziałów. Jeden rozdział to zwykle jedno zagadnienie gramatyczne, choć nie zawsze – podział treści uzależniony jest od stopnia złożoności danego tematu i jego powiązań z innymi zagadnieniami. Każdy kolejny rozdział – poza prezentacją nowego tematu – uwzględnia zagadnienia omówione uprzednio.

Twoim zadaniem będzie tłumaczenie zdań, które zbudowane są tak, żebyś mógł uczyć się jednocześnie zarówno gramatyki, jak i przydatnego słownictwa. Na jeden rozdział zwykle przypada 36 przykładów: po lewej stronie znajdziesz zdania po polsku, a po prawej – ich portugalskie odpowiedniki. Zakrywając wybraną stronę, możesz w prosty sposób samodzielnie ćwiczyć przekład z polskiego na portugalski lub z portugalskiego na polski i od razu weryfikować jego poprawność. Dobór zdań w każdym z rozdziałów możliwie dokładnie i wyczerpująco obrazuje i pozwala wyćwiczyć omawiane struktury językowe, dzięki czemu lepiej zrozumiesz mechanizmy ich działania. Zaproponowane zdania to naturalnie brzmiące, używane przez Portugalczyków w języku codziennym wypowiedzi, które poza formami regularnymi zawierają warte zapamiętania wyjątki.

Istotną część każdego rozdziału stanowią umieszczone z brzegu prawej strony wskazówki; znajdziesz tam przystępne objaśnienia gramatyczne, przestrogi przed często popełnianymi przez Polaków błędami, uwagi dotyczące wymowy, informacje o kontekstach użycia poszczególnych zwrotów, a także listy przydatnych słów i wyrażeń. Jeśli temat jest Ci nieznamy, najlepiej zacznij od wskazówek, a następnie przejdź do ćwiczeń. W pozostałych przypadkach z odpowiedzi możesz skorzystać w razie wątpliwości bądź w celu poszerzenia lub utrwalenia przyswojonych już wiadomości.

Kurs audio MP3

Do książki przygotowany został kurs z nagraniem wszystkich zdań, z którego możesz korzystać na różne sposoby. Jest to przede wszystkim kurs audio niezbędny do nauczenia się poprawnej wymowy i płynności mówienia oraz służący rozwijaniu Twoich kompetencji w zakresie rozumienia ze słuchu. Nagranie będzie Ci towarzyszyć głównie w czasie pracy z podręcznikiem – zdania odsłuchasz przed lub po ich przetłumaczeniu, w zależności od indywidualnych preferencji. Stanowi też ono świetne narzędzie do ćwiczenia rozumienia ze słuchu i oswajania się z brzmieniem języka portugalskiego w wolnych chwilach, gdy niekoniecznie masz czas, by zajrzeć do podręcznika. Instrukcję, jak pobrać kurs, znajdziesz na poprzedniej stronie.

W przyswajaniu języków obcych kluczowa jest systematyczność, więc osiągniesz lepsze wyniki, sięgając po książkę regularnie – nawet jeśli danego dnia nie będziesz mógł poświęcić nauce dużo czasu. Jesteśmy przekonani, że praca z naszym podręcznikiem będzie dla Ciebie rozwijająca, i życzymy Ci radości ze zgłębiania tajemników portugalskiej gramatyki.

Powodzenia! Boa sorte!

Przemysław Dębowski
oraz zespół Preston Publishing

**przeczytaj lub
posłuchaj**

**zapisz
tłumaczenie**

**sprawdź
odpowiedzi**

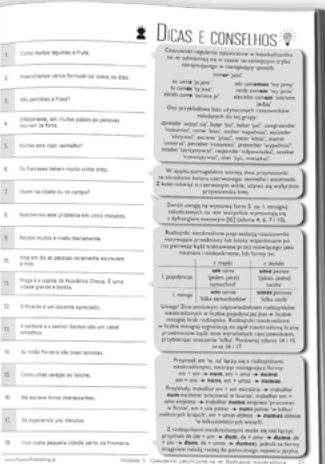
**posłuchaj
wymowy**

**wskazówki
i objaśnienia**

1.	Codziennie rano ćwiczę (dosł. robię ćwiczenie).	
2.	Zrobisz jutro zakupy?	
3.	Mama robi pyszne ciasta.	
4.	Dziś wieczorem robimy przyjęcie. Przyjdziecie?	
5.	Robicie dużo ciekawych rzeczy.	
6.	Dzieci bardzo hałasują.	
7.	W Norwegii jest bardzo zimno.	
8.	Zawsze mówię sąsiadom „dzień dobry”.	
9.	Powiesz prawdę czy nie?	
10.	– Czekamy? – Nasza bratanica mówi, że tak.	
11.	Nigdy nie mówimy głupstw.	
12.	Przekażecie wiadomość Helenie?	
13.	Dzieci mówią, że szkoła jest nudna.	
14.	Noszę swoje dokumenty w czarnej teczce.	
15.	Przyniesiesz poranną gazetę?	
16.	Święty Mikołaj przynosi dzieciom prezenty.	
17.	W naszej szkole wszyscy zawsze nosimy mundurki (dosł. mundurek).	
18.	Macie (na sobie) takie same okulary!	

Dicas e conselhos

1.	Todos os dias de manhã faço exercício.
2.	Fazes as compras amanhã?
3.	A mãe faz bolos deliciosos.
4.	Hoje à tarde fazemos uma festa. Vêm?
5.	Vocês fazem muitas coisas interessantes.
6.	Os filhos fazem muito barulho.
7.	Na Noruega faz muito frio.
8.	Digo sempre „bom dia” aos vizinhos.
9.	Dizes a verdade ou não?
10.	- Esperamos? - A nossa sobrinha diz que sim.
11.	Nunca dizemos parvoíces.
12.	Por favor, dizem a notícia à Helena?
13.	As crianças dizem que a escola é aborrecida.
14.	Trago os meus documentos numa pasta preta.
15.	Trazes o jornal da manhã, se faz favor?
16.	O Pai Natal traz prendas às crianças.
17.	Na nossa escola todos trazemos sempre o uniforme.
18.	Vocês trazem os mesmos óculos!

Czasownik **fazer** 'robić' jest nieregularny i ma w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego następującą odmianę:

eu **faço** 'ja robię'

tu **fazes** 'ty robisz'

ele/ela **faz** 'on/ona robi'

nós **fazemos** 'my robimy'

vocês **fazem** 'wy robicie'

eles/elas **fazem** 'oni/one robią'

Czasownik **fazer** używany jest w wielu wyrażeniach, które na język polski tłumaczymy z użyciem czasowników innych niż **robić**, jak np. *fazer barulho* 'hałasować', *fazer a cama* 'ścielić łóżko', *fazer a mala* 'spakować walizkę', *fazer anos* 'mieć urodziny'.

Za pomocą czasownika **fazer** opisujemy także pogodę, np. *faz calor* 'jest gorąco', *faz frio* 'jest zimno', *faz sol* 'świeci słońce', *faz escuro* 'jest ciemno'.

Czasownik **dizer** 'powiedzieć' ma w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego następującą odmianę:

eu **digo** 'ja mówię'

tu **dizes** 'ty mówisz'

ele/ela **diz** 'on/ona mówi'

nós **dizemos** 'my mówimy'

vocês **dizem** 'wy mówicie'

eles/elas **dizem** 'oni/one mówią'

Jeżeli zaimek przeczący stoi przed czasownikiem, pomija się przeczenie **não**. Dotyczy to takich zaimków jak: *nunca* 'nigdy', *ninguém* 'nikt', *nada* 'nic', *nem* 'ani, nawet nie'.

Przykłady:

Nunca falo com o João (nie: ~~*Nunca não falo com o João*~~). 'Nigdy nie rozmawiam z João.'

Ninguém é perfeito (nie: ~~*Ninguém não é perfeito*~~). 'Nikt nie jest doskonały.'

Nada acontece (nie: ~~*Nada não acontece*~~). 'Nic się nie dzieje.'

Nem pensamos nisso (nie: ~~*Nem não pensamos nisso*~~). 'Nawet o tym nie myślimy.'

Jeżeli zaimek przeczący stoi po czasowniku, przeczenie **não** regularnie pojawia się przed nim, np.:

Não falo nunca com o João. 'Nigdy nie rozmawiam z João.'

Não acontece nada. 'Nic się nie dzieje.'

Czasownik **trazer** 'nosić, przynosić' odmienia się w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego analogicznie do **dizer**:

eu **trago** 'ja noszę, przynoszę'

tu **trazes** 'ty nosisz, przynosisz'

ele/ela **traz** 'on/ona nosi, przynosi'

nós **trazemos** 'my nosimy, przynosimy'

vocês **trazem** 'wy nosicie, przynosicie'

eles/elas **trazem** 'oni/one noszą, przynoszą'

CZASOWNIKI *ROBIĆ, POWIEDZIEĆ, NOSIĆ, WIDZIEĆ, CZYTAĆ*

19. Widzę tamten dom.

.....

20. Oglądasz dużo filmów?

.....

21. Pedro codziennie ogląda telewizję.

.....

22. W nocy źle widzimy.

.....

23. Często widujecie Martinha?

.....

24. Ramosowie oglądają ten serial w soboty.

.....

25. W piątek widzisz się z Aną, a w niedzielę z Bárbarą.

.....

26. Lubię oglądać amerykańskie komedie.

.....

27. Wszyscy Europejczycy znają i oglądają brazylijskie telenowełe.

.....

28. Czytam dużo książek.

.....

29. Czytasz czasopisma naukowe?

.....

30. Sekretarka każdego dnia pisze i czyta wiele e-maili.

.....

31. W kinie oglądamy różne filmy i zawsze czytamy napisy po polsku.

.....

32. Ty i Rui czytacie zawsze tę samą gazetę.

.....

33. W poniedziałki otrzymują i czytają bardzo dużo listów.

.....

34. Już czytam płynnie po portugalsku.

.....

35. We wtorek po południu oglądamy nowy dom wujka Vítora.

.....

36. W piątki nie pracujemy. Nic nie robimy i odpoczywamy.

.....

Wskazówki

19.	Vejo aquela casa ali.
20.	Vês muitos filmes?
21.	O Pedro vê televisão todos os dias.
22.	À noite vemos mal.
23.	Veem o Martinho frequentemente?
24.	Os Ramos veem esta série aos sábados.
25.	Na sexta-feira vês a Ana e no domingo a Bárbara.
26.	Gosto de ver comédias americanas.
27.	Todos os europeus conhecem e veem as telenovelas brasileiras.
28.	Leio muitos livros.
29.	Lês as revistas científicas?
30.	A secretária escreve e lê muitos e-mails todos os dias.
31.	No cinema vemos vários filmes em inglês e lemos sempre as legendas em polaco.
32.	Tu e o Rui leem sempre o mesmo jornal.
33.	Às segundas-feiras recebem e leem muitas cartas.
34.	Já leio fluentemente em português.
35.	Na terça à tarde vemos a nova casa do tio Vítor.
36.	Às sextas-feiras não trabalhamos. Não fazemos nada e descansamos.

Czasownik **ver** 'widzieć, oglądać' jest nieregularny i ma w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego następującą odmianę:

eu **vejo** 'ja widzę, oglądam'

tu **vês** 'ty widzisz, oglądasz'

ele/ela **vê** 'on/ona widzi, ogląda'

nós **veemos** 'my widzimy, oglądamy'

vocês **veem** 'wy widzicie, oglądacie'

eles/elas **veem** 'oni/one widzą, oglądają'

Zwróć uwagę na różnicę w wymowie form 3. os.

l. mnogiej czasowników **ver** (**veem** ['veẽj])

i **vir** (**vêm** ['vẽj]).

Nazwy dni tygodnia (*os dias da semana*) to:

segunda-feira 'poniedziałek'

terça-feira 'wtorek'

quarta-feira 'środa'

quinta-feira 'czwartek'

sexta-feira 'piątek'

sábado 'sobota'

domingo 'niedziela'

W mowie potocznej można pominąć człon *feira* i powiedzieć po prostu *segunda*, *terça* itd.

Nazwy dni tygodnia mogą być poprzedzone przyimkiem *em* lub *a* (ściągniętym z rodzajnikiem określonym), jednak każdy z nich wyraża co innego: *na segunda-feira* znaczy 'w poniedziałek', zaś *à(s) segunda(s)-feira(s)* (w l. pojedynczej lub mnogiej) – 'w poniedziałki'; *no sábado* znaczy 'w sobotę', a *ao(s) sábado(s)* – 'w soboty' itd.

Czasownik **ler** 'czytać' jest nieregularny i odmienia się podobnie do **ver**:

eu **leio** 'ja czytam'

tu **lês** 'ty czytasz'

ele/ela **lê** 'on/ona czyta'

nós **lemos** 'my czytamy'

vocês **leem** 'wy czytacie'

eles/elas **leem** 'oni/one czytają'

Zwróć uwagę na wymowę formy 3. os. l. mnogiej: ['leẽj].

Analogicznie do **ler** odmienia się czasownik **crer** 'wierzyć, sądzić'.

'Ten sam' to po portugalsku *o mesmo*; analogicznie wyglądają pozostałe formy tego wyrażu: *a mesma* 'ta sama', *os mesmos* 'ci sami', *as mesmas* 'te same'.

Nowe słówka

1. Nie mam pojęcia.

.....

2. Masz dziś urodziny? Wszystkiego najlepszego!

.....

3. Wszystko jedno.

.....

4. – Idziecie w prawo czy w lewo?
– Na jedno wychodzi.

.....

5. Tęsknię za moimi rodzinnymi stronami.

.....

6. To nie ma nic wspólnego z tematem naszej rozmowy.

.....

7. Co pana tu sprowadza?

.....

8. Nie pleć (dosł. Nie mów) głupstw.

.....

9. Dotarcie do biura zawsze zajmuje mi dużo czasu.

.....

10. Jadę na dworzec po ciocię Helenę.

.....

11. Dojedziemy do nich po śniadaniu.

.....

12. Jeśli o mnie chodzi, to jestem zadowolony.

.....

13. Daj mi spokój.

.....

14. Naprawdę? Mówisz poważnie?

.....

15. Jesteś przypadkiem w domu?

.....

16. Nie obchodzą mnie ich problemy.

.....

17. Jeszcze jedno zdanie i gotowe.

.....

18. Umyję głowę dopiero jutro.

.....

Dicas e conselhos

1.	Não faço ideia.
2.	Fazes anos hoje? Parabéns!
3.	Tanto faz.
4.	– Vão para a direita ou para a esquerda? – Vai dar ao mesmo.
5.	Tenho saudades da minha terra.
6.	Isso não tem nada a ver com o assunto da nossa conversa.
7.	O que é que o traz por cá?
8.	Não digas disparates.
9.	Demoro sempre muito tempo para chegar ao escritório.
10.	Vou à estação buscar a tia Helena.
11.	Vamos ter com eles depois do pequeno-almoço.
12.	Cá por mim, estou satisfeito.
13.	Deixa-me em paz.
14.	Ai é? Estás a falar a sério?
15.	Por acaso estás em casa?
16.	Estou-me nas tintas para os problemas deles/delas.
17.	Mais uma frase e já está.
18.	Só lavo o cabelo amanhã.

Oto kilka portugalskich zwrotów z czasownikiem *fazer*, które na język polski tłumaczymy bez użycia czasownika *robić*:

- **não faço ideia** 'nie mam pojęcia';
- **fazer anos** 'mieć urodziny' (np. *Ele faz 35 anos hoje.* 'On dziś ma 35. urodziny.' / 'On dziś kończy 35 lat.');
- **tanto faz** 'wszystko jedno'.

Zwrotu **vai dar ao mesmo** 'na jedno wychodzi' używamy wtedy, gdy uważamy, że wynik różnych czynności będzie identyczny.

Oto dwa przydatne portugalskie zwroty z czasownikiem *ter*:

- **ter saudades de algo/alguém** 'tęsknić za czymś/kimś' (np. *Tenho saudades de vocês.* 'Tęsknię za wami.');
- **ter a ver com algo/alguém** 'mieć coś wspólnego z czymś/kimś', a w formie przeczącej *não ter nada a ver com algo/alguém* 'nie mieć nic wspólnego z czymś/kimś' (np. *O que é que nós temos a ver com a vossa disputa?* 'Co mamy wspólnego z waszą kłótnią?', *Não tenho nada a ver com ela.* 'Nie mam z nią nic wspólnego.')

Czasownik **demorar** znaczy 'zwlekać', ale często używamy go też, mówiąc po prostu o tym, ile czasu zajmuje nam wykonanie jakiejś czynności, np. *Vamos demorar uma hora para fazer as malas.* 'Spakowanie walizek zajmie nam godzinę'.

Czasownik *buscar* znaczy 'szukać', ale często używa się go w zwrocie **ir buscar** 'iść, jechać (po coś, po kogoś)': *Vais à livraria buscar o manual de português?* 'Idziesz do księgarni po podręcznik do portugalskiego?'

Os pais vão ao aeroporto buscar a minha irmã. 'Rodzice jadą na lotnisko po moją siostrę'.

Zwrot **ir ter com alguém** tłumaczymy na polski jako 'dojść/dołączyć do kogoś', np. *A que horas é que vais ter connosco?* 'O której godzinie do nas dojdziesz?'

Czasownik *estar* również występuje w różnych przydatnych zwrotach:

- **estar-se nas tintas para algo/alguém** 'nie interesować się czymś/kimś, ignorować coś/kogoś' (np. *Ele está-se nas tintas para a saúde dos seus pais.* 'Nie obchodzi go zdrowie jego rodziców.');
- **já está**, kiedy chcemy coś podsumować (np. *Mais duas horas e já está.* 'Jeszcze dwie godziny i gotowe.') lub zwracamy uwagę na skutek uprzedniej czynności (np. *Já está! O novo vestido está todo sujo.* 'No i masz! Nowa sukienka jest cała brudna.').

Po portugalsku 'myć głowę/włosy' to **lavar o cabelo**.

Rzeczownik *cabelo* występuje z reguły w l. pojedynczej, ale w znaczeniu zbiorowym 'włosy', np. *Ela tem cabelo comprido.* 'Ona ma długie włosy'.

Pamiętaj też o specyficznej pozycji przysłówka *só* 'dopiero', który często stoi przed czasownikiem, np. *O Nuno só tem 15 (quinze) anos.* 'Nuno ma dopiero 15 lat'.

19.	W tym celu proszę zadzwonić pod następujący numer.	
20.	Nie zwracajcie na nią uwagi.	
21.	Proszę się rozgościć.	
22.	Ten aparat fotograficzny jest do niczego.	
23.	Chciałbym być bogaty.	
24.	Zamawia pan na wynos?	
25.	W żadnym wypadku!	
26.	Tak się składa, że nie ma innego wyjścia.	
27.	Znam cały tekst piosenki na pamięć.	
28.	Mógłbyś zamknąć drzwi?	
29.	Dobrze, że mamy więcej pieniędzy.	
30.	– Oto lista gości. – Nareszcie!	
31.	Po moim trupie!	
32.	Nie warto dłużej się kłócić.	
33.	Moje kondolencje.	
34.	Jesteś chory? Życzę zdrowia!	
35.	Powodzenia! Wszystko będzie dobrze.	
36.	Dobra robota, gratulacje!	

Wskazówki

19.	Para este efeito ligue para o seguinte número.
20.	Não lhe liguem.
21.	Ponha-se à vontade.
22.	Esta máquina fotográfica não presta.
23.	Queria ser rico.
24.	A sua encomenda é para levar?
25.	Nem pensar!
26.	Por acaso não há outra solução.
27.	Sei todas as letras da música de cor.
28.	Não te importas de fechar a porta?
29.	Ainda bem que temos mais dinheiro.
30.	- Eis a lista de convidados. - Até que enfim!
31.	Por cima do meu cadáver!
32.	Não vale a pena discutir mais.
33.	Os meus pêames. / Os meus sentimentos.
34.	Estás doente? As melhoras!
35.	Boa sorte! Tudo há de correr bem.
36.	Bom trabalho, parabéns!

Czasownik **ligar**, poza powszechnie używanym znaczeniem 'dzwonić (wykonywać telefon)', ma też znaczenie przenośne 'zwracać uwagę na coś/kogoś', np. *Não liguas a isso*. 'Nie zwracaj na to uwagi.' / 'Zignoruj to'.

'Rozgościć się' to po portugalsku **pôr-se à vontade**.

Czasownik **prestar** ma wiele znaczeń. Użyty w formie przeczącej służy do wyrażenia bezużyteczności czegoś lub kogoś, np. *Este rapaz não presta para nada*. 'Ten chłopak się do niczego nie nadaje'.

By wyrazić pragnienie lub życzenie, w języku portugalskim używa się czasu przeszłego niedokonanego (*Imperfeito*), który poznamy w drugiej części serii. Warto jednak już teraz zapamiętać najczęściej stosowaną formę czasownika *querer* 'chcieć', czyli **queria** 'chciałbym/chciałabym', po której następuje rzeczownik lub bezokolicznik. Oto przykłady:

Queria um copo de água, se faz favor. 'Chciałbym/Chciałabym szklanek wody.'

Queria ir contigo a Lisboa. 'Chciałbym/Chciałabym pojechać z tobą do Lizbony'.

Oto kilka przydatnych portugalskich wyrażen, w których nie ma czasownika:

- **por acaso** 'tak się składa, że', 'przypadkowo';
- **de cor** 'na pamięć';
- **ainda bem** '(to) dobrze' (wyrażając ulgę);
- **até que enfim** 'nareszcie'.

Czasownika **importar-se** używamy w pytaniach grzecznościowych i uprzejmych prośbach. Przykłady: *Não se importa de me passar o jornal?* 'Czy mógłby pan / mogłaby pani podać mi gazetę?'

Passe-me o jornal, se não se importa. 'Proszę mi podać gazetę'.

Bezosobowy zwrot **vale a pena** znaczy 'warto'. Tak jak w języku polskim, występuje po nim bezokolicznik, np. *Vale a pena esforçar-se mais*. 'Warto wysilić się bardziej'.

Oto kilka portugalskich zwrotów okolicznościowych:

- **os meus pêames / os meus sentimentos** 'moje kondolencje' (po czyjeś śmierci);
- **as melhoras** 'życzę (powrotu do) zdrowia' (gdy ktoś jest chory);
- **boa sorte** 'powodzenia' (gdy kogoś czeka wyzwanie);
- **parabéns** 'gratulacje' (gdy ktoś czegoś dokonał) lub 'wszystkiego najlepszego' (z okazji czyjogoś święta).

Wejdź na wyższy poziom

Zamów część drugą!

Znajdziesz w niej:

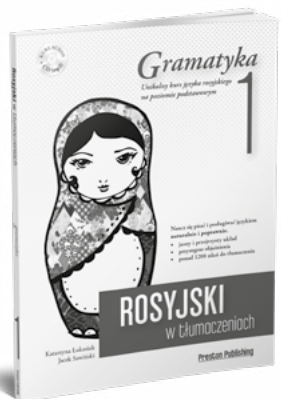
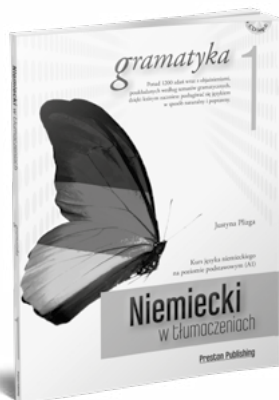
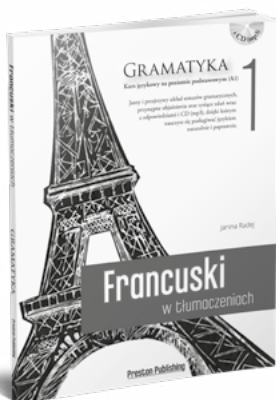
- bezosobowe formy czasownika z zaimkiem se,
- czas przeszły dokonany,
- czas przeszły niedokonany,
- czas przyszły.

Tej oraz innych książek językowych szukaj
w księgarni internetowej wydawnictwa:
www.prestonpublishing.pl

Sprawdź!

Wyjątkowe podręczniki, które pozwolą Ci szybko i z łatwością opanować języki obce.

Preston Publishing
www.prestonpublishing.pl